

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Ontvangen: 2 augustus 2024

2024-024++dt du

HAS green academy
t.a.v. het College van Bestuur
Postbus 90108
5200 MA 'S-HERTOGENBOSCH

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

██████████
██████████
██████████
██████████
Onze referentie
47345074

Datum 1 augustus 2024
Betreft Besluit macrodoelmatigheid (deeltijd en duale) associate degree
opleiding Groene Leefomgeving

Bijlagen
1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht college,

Met de brief van 30 mei 2024, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 30 mei 2024, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Groene Leefomgeving tevens in deeltijd en duale vorm als bekostigde opleiding te verzorgen in 's-Hertogenbosch.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 8 juli 2024, kenmerk 2024-024, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluiten

Bekostigingsbesluit

Gelet op het bovengenoemde advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Groene Leefomgeving als bekostigde opleiding (dual en in deeltijd) te verzorgen in 's-Hertogenbosch.

Besluit Rio-indeling

Daarnaast heb ik besloten dat de associate degree-opleiding Groene Leefomgeving, conform het advies van de CDHO, in de Registratie instellingen en opleidingen (Rio, voorheen Croho) wordt ingedeeld, net als de voltijdopleiding, in het onderdeel Landbouw en natuurlijke omgeving.

Besluit registratie ISCED-rubriek

Tevens heb ik besloten de associate degree-opleiding Groene Leefomgeving, te laten registreren in dezelfde ISCED-rubriek als de voltijdopleiding.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2, eerste lid, van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Onze referentie
47345074

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan zowel het behoefte- als het ruimtecriterium¹. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het, als bijlage bij dit besluit meegestuurde, advies van de CDHO.

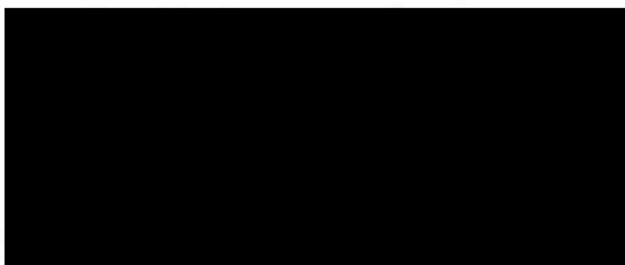
Procedure Registratie instellingen en opleidingen (Rio)²

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in de Registratie instellingen en opleidingen. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van aCroho³ van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Met vriendelijke groet,

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

¹ Artikel 6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023.

² Sinds 2023 vervangt Rio het Croho.

³ aCROHO wordt op termijn vervangen door LEO.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. E.E.W. Bruins
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Postadres CDHO
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres CDHO
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Onderwerp
Nieuwe varianten
HAS green academy
Deeltijd en duale hbo Associate degree
Groene Leefomgeving
's-Hertogenbosch

Kenmerk CDHO
2024-024

Kenmerk aanvrager
240530-20

Datum
8 juli 2024

Geachte heer Bruins,

Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) over het voornemen van HAS green academy om de hbo Associate degree Groene Leefomgeving tevens in deeltijd- en duale vorm te verzorgen in de gemeente 's-Hertogenbosch (brief van 30 mei 2024 met kenmerk 240530-20). De commissie heeft de aankondiging van deze aanvraag op 31 maart jongstleden gepubliceerd op haar website (A24-006). De commissie heeft het dossier voor deze aanvraag op 30 mei ontvangen. Op 10 juni is de behandeling van de aanvraag opgeschort en is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de ontbrekende informatie te leveren. Op 14 juni is de aanvulling ontvangen en is de aanvraag weer door de commissie in behandeling genomen.

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Verder heeft de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 van 28 april 2023, voorts te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om *positief* te besluiten op het verzoek van HAS green academy om de hbo Associate degree Groene Leefomgeving tevens als bekostigde deeltijd- en duale opleiding te verzorgen in de gemeente 's-Hertogenbosch.

1. Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager zal per 1 september 2024 de opleiding Groene Leefomgeving in voltijd aanbieden in de gemeente 's-Hertogenbosch en wil deze opleiding ook in deeltijd- en in duale vorm gaan verzorgen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree van 120 studiepunten.

De opleiding leert studenten om de groene buitenruimte te ontwerpen, realiseren en managen. De opleiding bestaat uit vijf thema's die worden afgesloten met een meesterproef. De thema's zijn: 'de toekomstbestendige stad', 'het groene park', 'het levende gebouw', 'de toekomstbestendige woonwijk' en 'de woonwijk/het bedrijventerrein van de toekomst'.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een havo- of vwo-diploma of een diploma van een mbo-4-opleiding in de groene sector.

Afgestudeerden van de opleiding kunnen aan het werk als (junior) projectmedewerker en projectleider gericht op verandering, verbetering en verduurzaming van de groene leefomgeving bij overheidsinstanties, non-profitorganisaties en in het bedrijfsleven.

2. Analyse verwant aanbod

De aanvrager acht de hbo Associate degree Tuin- en Landschapsinrichting (aangeboden door één instelling¹) "verwant" aan de voorgenomen opleiding. Daarnaast acht de aanvrager de hbo Associate degree Land- en Watermanagement (aangeboden door één instelling) "aanverwant" aan de voorgenomen opleiding.

De commissie begrijpt de termen "verwant" en "aanverwant" als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte termen "sterk verwant" en "zijdelings verwant".

De commissie volgt de aanvrager in de afbakening van het verwante aanbod.

De instroom in de verwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar stabiel gebleven (zie Bijlage 1).

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de behoefte die uit de intentieverklaringen van relevante werkgevers naar voren komt en de instroom in de sterk verwante hbo Associate degree Tuin- en Landschapsinrichting. De aanvrager verwacht zowel voor de duale als de deeltijdvariant een instroom van 15 studenten (een totale instroom van 30 studenten). De commissie acht deze prognose realistisch.

3. Beoordeling criterium a

De commissie betreft ambtshalve de arbeidsmarktprognoses in het AIS van het ROA.²

De aanvrager beschouwt het opleidingstype bachelor bouwkunde, civiele techniek en architectuur dat is opgenomen in ROA's AIS als meest relevant voor de voorgenomen opleiding Groene Leefomgeving.

¹ Waar de commissie spreekt over "instelling", wordt "bekostigde instelling" bedoeld.

² <https://roastatistics.shinyapps.io/AIStot2028/>

De commissie neemt het opleidingstype bachelor bouwkunde, civiele techniek en architectuur niet mee bij de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte omdat hier slechts één sterk verwante opleiding in is opgenomen (de hbo Associate degree Tuin- en landschapsinrichting) naast een groot aantal niet of nauwelijks verwante opleidingen.

Daarnaast doet de aanvrager een beroep op de prognoses voor de beroepsgroep hoveniers, tuinders en kwekers. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan het aantal verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. De commissie acht met de aanvrager de beroepsgroep hoveniers, tuinders en kwekers ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor de beroepen binnen deze beroepsgroep die gericht zijn op het inrichten van de groene leefomgeving. Zij komen echter niet in aanmerking voor in deze beroepsgroep opgenomen beroepen zoals tuinders en kwekers. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Bijlage 2, Tabel 1).

De commissie constateert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor de beroepsgroep die ten dele relevant is voor de voorgenomen opleiding een licht positief beeld oplevert van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Groene Leefomgeving.

De aanvrager verwijst vervolgens naar de gegevens afkomstig uit de Spanningsindicator van het UWV³ betreffende de beroepsgroepen (1) hoveniers, tuinders en kwekers en (2) technici bouwkunde en natuur op zowel een landelijke als regionale schaal (regio's Gorinchem, Midden-Brabant, Noordoost-Brabant, Rivierenland en West-Brabant). De commissie acht de beroepsgroep technici bouwkunde en natuur niet relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding slechts in aanmerking komen voor een deel van de beroepen binnen één van de 16 beroepsgroepen die in deze beroepsgroep zijn ondergebracht (boswachters, bos- en natuurbeheerders). Afgestudeerden komen niet in aanmerking voor alle andere beroepen binnen deze beroepsgroep (zoals technici elektronica, scheikundige technici, technici weg- en waterbouw en landmeters).

De commissie merkt op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager relevant geachte beroepsgroepen als (zeer) krap wordt getypeerd, is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bron en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager doet voorts een beroep op een aantal rapporten afkomstig van het UWV. De aanvrager verwijst naar een overzicht van kansrijke landelijke⁴ en regionale⁵ beroepen en stelt dat de voor de beoogde opleiding relevant geachte beroepen (1) (Voorman) hoveniers/groenonderhoud,

³ www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards

⁴ Het rapport 'Kansrijke beroepen' (UWV 2023). De commissie constateert dat op 27 juni 2024 een nieuw overzicht van landelijk kansrijke beroepen is verschenen. De door de aanvrager genoemde beroepen worden ook in dit overzicht als kansrijk aangemerkt.

⁵ Het rapport 'Regionale kansrijke beroepen' voor de arbeidsmarktregio's Noordoost-Brabant, Midden-Brabant, West-Brabant en Zuidoost-Brabant (UWV 2023)

boomverzorgers, greenkeepers, (2) (Vakbekwaam) medewerkers boomkwekerij, (3) Landschapsarchitecten en (4) Beleidsadviseurs ruimtelijke ordening/planologie (overheid) als landelijk kansrijke beroepen worden omschreven. De aanvrager geeft daarnaast aan dat in geheel Nederland het voor de voorgenomen opleiding relevant geachte beroep (voorman) hoveniers/groenonderhoud, boomverzorgers, greenkeepers' als kansrijk wordt aangemerkt. De aanvrager stelt verder dat in de relevante arbeidsmarktregio's Noordoost-Brabant, Midden-Brabant, West-Brabant en Zuidoost-Brabant het beroep beleidsadviseurs ruimtelijke ordening/planologie wordt aangemerkt als kansrijk. De commissie is van mening dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor een deel van de beroepen (1) (Voorman) hoveniers/groenonderhoud, boomverzorgers, greenkeepers, (2) (Vakbekwaam) medewerkers boomkwekerij en (3) Landschapsarchitecten en dat de door de aanvrager aangehaalde bronnen een indicatie geven van goede arbeidsmarktkansen voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager verwijst verder naar een aantal andere bronnen⁶ afkomstig van het UWV. Uit deze bronnen volgt dat er vooral bij hoveniers en groenvoorzieners sprake is van moeilijk vervulbare vacatures. Door een toenemende interesse in groen als oplossing voor problemen als hittestress, verlies aan biodiversiteit en opvang van extreme buien neemt de vraag naar hoveniers, groenvoorzieners en boomverzorgers volgens het UWV toe. De aanvrager is van mening dat op basis van deze ontwikkelingen de vraag naar hoveniers, groenvoorzieners en boomverzorgers toeneemt. De aanvrager stelt dat de opleiding Groene Leefomgeving zich richt op het verbeteren van de groene leefomgeving en de aanpak van de beschreven klimaatproblemen. De commissie constateert dat afgestudeerden van de beoogde opleiding zich bezighouden met vergroening van de leefomgeving, maar dat in vacatures voor hoveniers en groenvoorzieners veelal een lager opleidingsniveau wordt gevraagd. De commissie constateert derhalve dat de arbeidsmarkt vraag naar hoveniers, groenvoorzieners en boomverzorgers die het UWV signaleert slechts ten dele betrekking heeft op afgestudeerden van de beoogde opleiding.

De aanvrager stelt dat tevens uit een tweetal andere rapporten⁷ volgt dat de arbeidsmarkt voor hoveniers en groenvoorzieners groeit. De commissie stelt vast dat uit beide bronnen blijkt dat het aantal vacatures voor hoveniers en groenvoorzieners de afgelopen jaren toenam. De commissie merkt daarbij op, zoals ook hierboven is overwogen, dat afgestudeerden van de beoogde Associate degree zich bezighouden met vergroening van de leefomgeving, maar dat in vacatures voor hoveniers en groenvoorzieners veelal een lager opleidingsniveau wordt gevraagd. De commissie constateert dat het groeiende aantal vacatures voor hoveniers en groenvoorzieners slechts ten dele relevant is voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager verwijst vervolgens naar een rapport⁸ om te beargumenteren dat werkenden in de groene sector zoals boeren, tuinders, natuurbeheerders en hoveniers zich moeten kunnen blijven bijscholen om de arbeidsmarkt van de toekomst bij te kunnen benen. De commissie is met de

⁶ Het artikel 'Kansen in de agrarische en groene sector' (UWV, 24 maart 2023), het rapport 'Agrarische en groene sector in beeld' (UWV 2023, p. 8) en de publicatie 'Klimaatbanen in de gebouwde omgeving' (UWV 2022, p. 5).

⁷ Het rapport 'Arbeidsmarkt Colland 2020. Onderzoeksdocumentatie. Arbeidsmarktstructuur sector agrarisch en groen in beeld' (ABF Research 2020, p. 9 en 11) en het 'Tendrapport Voedsel, groen en gastvrijheid' (SBB 2021)

⁸ Het rapport 'De pilotfase voorbij! Samenvatting Denktank toekomstige groene arbeidsmarkt' (Groenpact 2021, p. 6)

aanvrager van mening dat de focus die in het rapport wordt gelegd op de noodzaak tot bijscholing een indicatie biedt van een opscholingsbehoefte van afgestudeerden van de beoogde opleiding.

De aanvrager geeft voorts aan dat een programma⁹ in het kader van het Nationaal Groeifonds 'Green Deals' bevat die erop gericht zijn om binnen 10 jaar tenminste 1000 bedrijventerreinen te transformeren naar gezonde, energie-efficiënte klimaatbestendige werklandschappen. De aanvrager beschrijft dat de beoogde opleiding specifiek gericht is op het vergroenen van bedrijventerreinen en dat de investering van 26 miljoen euro uit het Groeifonds banen kan genereren waar afgestudeerden van de opleiding voor in aanmerking komen. De commissie onderkent dat de hbo Associate degree Groene Leefomgeving inhoudelijk goed aansluit op het onderzoeksprogramma en dat het aannemelijk is dat de investeringen zullen leiden tot een arbeidsmarktbehoefte waar afgestudeerden van de beoogde opleiding in kunnen voorzien. De commissie is van mening dat uit de bron een actuele kwalitatieve ontwikkeling naar voren komt die de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding ten goede kan komen.

De commissie stelt vast dat de aanvrager op grond van een groot aantal bronnen beargumenteert dat de opleiding aansluit op een maatschappelijke behoefte. Gelet op de toelichting op de Regeling betreft de commissie deze bronnen bij de beoordeling van de onderbouwing van een actuele kwalitatieve ontwikkeling die de actuele arbeidsmarktbehoefte ten goede kan komen.

De aanvrager verwijst allereerst naar een uitvoeringsagenda¹⁰ van de Rijksoverheid waarin vier prioriteiten worden gesteld, te weten (1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie, (2) Duurzaam economisch groeipotentieel, (3) Sterke en gezonde steden en regio's en (4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. De aanvrager stelt dat de beoogde opleiding met name aansluit op de eerste, derde en vierde prioriteiten omdat afgestudeerden zich bezighouden met het verbeteren van de groene leefomgeving, ook in de gebouwde omgeving, om deze geschikt te maken voor het veranderende klimaat. De commissie is met de aanvrager van mening dat afgestudeerden van de beoogde hbo Associate degree kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen die in de uitvoeringsagenda zijn vastgelegd.

Onder verwijzing naar een tweetal bronnen¹¹ geeft de aanvrager aan dat bij het schrijven van beleidsplannen voor de inrichting van de leefomgeving meer aandacht besteed moet worden aan natuur en gezondheid. De aanvrager beschrijft dat de inhoud van de beoogde opleiding daar mede op gericht is en dat afgestudeerden aan het werk kunnen bij provincies, gemeenten en andere overheden waar zij de opgedane kennis over natuur en gezondheid in de beleidsplannen kunnen implementeren. De commissie stelt vast dat de beoogde opleiding past bij de doelstellingen van het 'Programma Gezonde Groene Leefomgeving' en dat afgestudeerden van de beoogde opleiding kunnen bijdragen aan het verbeteren van de groene leefomgeving.

⁹ www.ivn.nl/werklandschappen-van-de-toekomst

¹⁰ De 'Uitvoeringsagenda Nationale Omgevingsvisie 2021-2024' (Rijksoverheid 2020, p. 7)

¹¹ De Kamerbrief 'Programma Gezonde Groene Leefomgeving' (De Minister voor Medische Zorg en Sport, de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2021) en de 'Gids voor een Gezonde Leefomgeving' (<https://www.gezondeleefomgeving.nl/>)

De aanvrager betoogt vervolgens¹² dat een betere aansluiting tussen het groene onderwijs en de arbeidsmarkt nodig is om de grote opgaven rond de klimaatverandering, voedselsystemen, biodiversiteit en de leefomgeving het hoofd te bieden. De commissie is van mening dat uit de bronnen een actuele kwalitatieve ontwikkeling naar voren komt die de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding ten goede kan komen.

De aanvrager verwijst tevens naar enkele bronnen die een regionale kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte ondersteunen. De aanvrager doet in de eerste plaats een beroep op een rapport gericht op de regio Noordoost-Brabant¹³ waarin drie pijlers zijn opgenomen, te weten (1) Goed leven- verbeteren van het blijfklimaat, (2) Fijn wonen- slim inrichten van de leefomgeving en (3) Anders werken- ontwikkelen van een economisch perspectief. De aanvrager geeft daarbij aan dat de beoogde opleiding met name aansluit op de tweede pijler. Ten tweede verwijst de aanvrager naar een visiedocument¹⁴ afkomstig van de provincie Limburg. De aanvrager stelt dat in de bron is aangegeven dat in Limburg zowel het bebouwde als het landelijke gebied de komende jaren klimaatbestendig gemaakt moet worden. De commissie is met de aanvrager van mening dat de beoogde opleiding aansluit op deze regionale behoefte.

De arbeidsmarktbehoefte wordt verder onderbouwd op basis van een arbeidsmarktonderzoek¹⁵ dat door Lexnova is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager. Het onderzoek bestaat uit een online enquête die onder 104 verschillende werkgevers is afgenomen in november en december 2022. In het onderzoek is aangegeven dat de resultaten ontdubbeld zijn. De respondenten zijn allemaal werkzaam voor organisaties die in Nederland zijn gevestigd; de meeste organisaties zijn gevestigd in Zuid-Holland (23%), Noord-Holland (16%), Noord-Brabant (16%) en Gelderland (13%). De respondenten zijn overwegend werkzaam in de sector overheid en openbaar bestuur (30%), (specialistische) zakelijke dienstverlening (22%) en landbouw, bosbouw en visserij (18%). De organisaties verschillen sterk in grootte, maar de meeste respondenten werken voor bedrijven van meer dan 500 medewerkers (22%), 10-19 medewerkers (17%) of 100-199 medewerkers (15%). De respondenten zijn overwegend directeuren of eigenaren (38%), werkzaam in middelmanagement (27%) of senior management (9%). 4% geeft aan een ander type functie te hebben. Een lijst van de genoemde functies is opgenomen in de bijlagen van het onderzoeksrapport. De aanvrager heeft niet aangegeven in hoeverre de respondenten zeggenschap uitoefenen over het aannamebeleid. Van de respondenten geeft 86% aan de voorgenomen opleiding (zeer) aansprekend te vinden en 66% is het (geheel) eens met de stelling dat er in hun werkveld een behoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. 12% van de respondenten is het (geheel) oneens met deze stelling en 21% heeft neutraal geantwoord. De resterende 4% geeft aan niet te weten of deze behoefte bestaat. De respondenten is gevraagd of zij denken in de komende twee jaar binnen de eigen organisatie een behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers die de voorgenomen opleiding hebben gevolgd. 48% van de respondenten verwacht een dergelijke behoefte, 20% van de respondenten verwacht deze niet en 32% weet niet of deze wordt verwacht. Deze respondenten zien gezamenlijk een behoefte van minimaal 162 en maximaal 379 nieuwe medewerkers in de komende

¹² Onder verwijzing naar de rapporten 'Naar een arbeidsmarktmonitor voor de groene sector' (ROA 2021) en 'De pilotfase voorbij! Samenvatting Denktank toekomstige groene arbeidsmarkt' (Groenpact 2021, p. 7) en de 'Ontwikkelagenda groen onderwijs 2016-2025' (Groenpact 2016, p. 17).

¹³ 'Regio Deal Noordoost-Brabant (Rijksoverheid 2020, p. 11)

¹⁴ 'Omgevingsvisie Limburg 2021-2030' (Provincie Limburg 2021, p. 12)

¹⁵ 'Marktpotentieel Ad Verbeteraar van de Leefomgeving: HAS green academy' (Lexnova 2022)

twee jaar bij hun eigen vestigingslocatie.

Daarnaast is de respondenten gevraagd of zij een behoefte aan dit type afgestudeerden verwachten bij andere vestigingen van hun eigen organisatie. De respondenten verwachten een behoefte van in totaal minimaal 43 en maximaal 97 nieuwe medewerkers met dit profiel bij andere locaties in de komende twee jaar. Verder is de respondenten gevraagd naar een opscholingsbehoefte van hun huidige medewerkers middels de hbo Associate degree Groene Leefomgeving. 33% van de respondenten ziet een opscholingsbehoefte binnen de eigen organisatie, neerkomend op een gezamenlijke behoefte van 111 tot 229 op te scholen medewerkers in twee jaar bij de eigen vestiging en 141 tot 310 medewerkers bij andere vestigingen van de organisatie in de komende twee jaar. De commissie acht het arbeidsmarktonderzoek valide, maar onvoldoende navolgbaar om de volgende redenen:

- Van 27 respondenten is geen bedrijfsnaam vermeld. Bij 21 van deze respondenten is de omschrijving van de organisatie voldoende om te kunnen vaststellen dat deze relevant is, maar kan de commissie niet vaststellen of deze organisaties (deels) dezelfde zijn als de organisaties waarvan wel de naam bekend is. Bij zes omschrijvingen is de relevantie van de organisatie voor dit onderzoek niet duidelijk;
- Onduidelijk is hoeveel respondenten een gezaghebbende uitspraak over het aannamebeleid binnen de organisatie kunnen doen;
- Er is geen koppeling gemaakt tussen de gegeven antwoorden en de respondenten die de antwoorden hebben gegeven, waardoor het voor de commissie niet mogelijk is de antwoorden waarvan de relevantie onduidelijk is uit de resultaten te verwijderen;

Dit betekent dat de commissie de omvang van de verwachte arbeidsmarktbehoefte bij de relevante organisaties niet kan verifiëren. Dit inachtnemend is de commissie terughoudend om veel gewicht toe te kennen aan deze bron.

Ten slotte doet de aanvrager in het dossier een beroep op intentieverklaringen van potentiële werkgevers. De intentieverklaringen zijn afgegeven in de periode februari-mei 2024. De aanvrager heeft 24 ondertekende en gedateerde intentieverklaringen bijgevoegd, waarop de namen van de organisaties en de namen en functies van de ondertekenaars staan vermeld. Alle ondertekenaars hebben een functie die hen in staat stelt uitspraken te doen over het aannamebeleid binnen de organisatie. De commissie constateert dat tenminste vier intentieverklaringen zijn ondertekend door vertegenwoordigers van bedrijven die ook aan het arbeidsmarktonderzoek van Lexnova hebben deelgenomen. Aangezien de commissie terughoudend is om aan het arbeidsmarktonderzoek van Lexnova veel gewicht toe te kennen betreft de commissie wel alle intentieverklaringen bij de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte.

Vier ondertekenaars geven aan de komende twee jaar geen behoefte te hebben aan het opscholen van eigen medewerkers en één ondertekenaar geeft aan geen behoefte te hebben aan het aannemen van medewerkers die de duale variant van de opleiding volgen. Uit de overige verklaringen komt voor de komende twee jaar een vraag naar voren van 29-33 op te scholen medewerkers middels de deeltijdvariant en 56-65 nieuwe medewerkers middels de duale variant. Dit alles inachtnemend is de commissie van mening dat de intentieverklaringen blijken te geven van een arbeidsmarktbehoefte die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager een arbeidsmarktbehoefte die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte aan de voorgenomen opleiding Groene Leefomgeving heeft aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a (art. 6 lid 1) van de Regeling.¹⁶

4. Beoordeling criterium b

4.1 Noodzaak nieuwe varianten

De aanvrager geeft allereerst aan dat HAS green academy nog geen hbo Associate degrees in deeltijd- en duale vorm aanbiedt en dat de beoogde opleiding daarom een noodzakelijke aanvulling op het eigen opleidingsaanbod vormt. De aanvrager geeft verder aan dat in het adviesrapport van de NVAO ten behoeve van de Toets Nieuwe Opleiding van de voltijdvariant van de hbo Associate degree Groene Leefomgeving als aanbeveling is opgenomen om in het kader van opscholing en de combinatie werken en leren tevens een deeltijd- en duale variant te ontwikkelen.

De aanvrager stelt dat er slechts één “verwante” opleiding wordt aangeboden, de hbo Associate degree Tuin- en Landschapsinrichting van Hogeschool van Hall Larenstein. De aanvrager is van mening dat de voorgenomen opleiding zich onderscheidt van deze opleiding door de focus op vergroening van de leefomgeving. De aanvrager stelt dat het niet mogelijk is om de gewenste ontwikkeling te realiseren binnen het bekostigd aanbod van andere hogescholen omdat de andere groene hogescholen een ander verzorgingsgebied hebben en de grijze hogescholen geen groen profiel hebben noch verwante opleidingen aanbieden.

De commissie volgt het betoog van de aanvrager en concludeert dat de gewenste nieuwe varianten van de hbo Associate degree Groene Leefomgeving niet binnen de voltijdvariant van de opleiding van de aanvrager zelf kunnen worden vormgegeven en evenmin binnen de verwante opleidingen van andere instellingen. De commissie overweegt daarnaast dat de sterk verwante hbo Associate degree Tuin- en Landschapsinrichting buiten het verzorgingsgebied van HAS green academy wordt aangeboden. De commissie is dan ook van mening dat de nieuwe varianten van de hbo Associate degree Groene Leefomgeving een noodzakelijke aanvulling op het bestaande opleidingsaanbod vormen.

Vestiging van de deeltijd- en duale variant van de opleiding in de gemeente 's-Hertogenbosch heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een noodzaak bestaat om de voorgenomen varianten van de opleiding Groene Leefomgeving vorm te geven.

4.2 Aansluiting instellingsprofiel

De aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Groene Leefomgeving goed past bij het instellingsprofiel¹⁷ van HAS green academy vanwege het groene profiel van de hogeschool. In het

¹⁶ De commissie heeft het ‘Factsheet arbeidsmarkt. Agrarische en groene sector’ (UWV 2019) buiten beschouwing gelaten omdat de informatie die daarin is opgenomen niet meer actueel is.

¹⁷ Het ‘Instellingsplan HAS green academy 2024-2027- Ontwikkelen met hart voor het groene domein: een verbindend perspectief’ (HAS green academy 2023)

instellingsplan zijn acht ambities geformuleerd, waarbij de ontwikkeling van de deeltijd- en duale variant van de hbo Associate degree Groene Leefomgeving volgens de aanvrager aansluit op vier van de vastgelegde ambities, zijnde (1) het optimaal bijdragen aan een toekomst met genoeg gezond voedsel in een gezonde leefomgeving, (2) het streven naar een Leven Lang Ontwikkelen en Leren, (4) het verstevigen van de samenwerking met partners en werkveld en (8) het verbeteren van de positionering en zichtbaarheid in relatie tot studenten en alumni, professionals, instellingen en bedrijven. De aanvrager beschrijft dat de opleiding gericht is op het vergroenen van de leefomgeving en als primaire doelgroep werkenden die zich willen laten opscholen heeft. De aanvrager stelt verder dat de voorgenomen opleiding onlosmakelijk is verbonden met het werkveld en door ook een deeltijd- en duale variant van de opleiding aan te bieden heeft geluisterd naar de behoeften die in het werkveld bestaan.

De aanvrager stelt dat de beoogde opleiding tevens aansluit op de zwaartepunten van haar onderzoeksvisie.¹⁸ In de periode tot 2030 richt HAS green academy zich op de zwaartepunten (1) Gezonde voedselproductie, (2) Gezonde voeding en gezond leven en (3) Gezonde leefomgeving. Volgens de aanvrager sluit de beoogde opleiding met name aan op de zwaartepunten 2 en 3. De aanvrager stelt dat de opleiding aansluit op het thema gezonde voeding en leven omdat de opleiding vraagstukken op het gebied van gezonde voedingsmiddelen en de waarde van groen combineert met inrichtingsvraagstukken die gerelateerd zijn aan mentale en fysieke gezondheid. Binnen het thema gezonde leefomgeving komen in de opleiding onderwerpen aan bod als biodiversiteit, klimaatadaptatie en de bijdrage aan de energie-/klimaattransitie.

De aanvrager heeft het instellingsprofiel van de aanbieders van verwante c.q. nabijgelegen opleidingen vergeleken met het eigen instellingsprofiel. De aanvrager constateert op basis van deze vergelijking dat de beoogde opleiding een groen profiel kent en derhalve niet aansluit op de instellingsprofielen van grijze/brede hogescholen. De aanvrager heeft gekeken naar het instellingsprofiel van Avans Hogeschool en constateert dat één van de zwaartepunten een 'veilige en veerkrachtige stad en omgeving' is. Er is volgens de aanvrager binnen dit zwaartepunt echter geen link gelegd met een groene, ecologische toekomstbestendige stad.

De aanvrager beschrijft verder dat er vier groene hogescholen in Nederland zijn: Aeres Hogeschool, Hogeschool Van Hall Larenstein, Hogeschool Inholland en HAS green academy. Deze groene hogescholen zijn volgens de aanvrager ieder gericht op een andere regio. In het sectorplan¹⁹ van de vier groene hogescholen is beschreven dat deze hogescholen gezamenlijke expertise hebben op diverse clusters. Met name het cluster 'natuur en leefomgeving' sluit nauw aan bij de voorgenomen opleiding. De aanvrager concludeert op basis van een vergelijking van de instellingsprofielen van de andere groene hogescholen dat de hbo Associate degree Groene Leefomgeving ook aansluit op deze instellingsprofielen, maar dat de beoogde deeltijd- en duale varianten van de opleiding voornamelijk studenten uit de zuidelijke regio's zal aantrekken. Daarnaast sluit de hbo Associate degree Groene Leefomgeving goed aan op het eigen instellingsprofiel en is een logische aanvulling op de voltijdvariant van de beoogde opleiding die in het studiejaar 2024-2025 van start zal gaan.

De commissie volgt bovenstaand betoog van de aanvrager en concludeert dat de opleiding inhoudelijk aansluit op het profiel van de aanvrager. De commissie constateert dat de nieuwe

¹⁸ 'Onderzoeksvisie' (HAS green academy 2021)

¹⁹ Het 'Sectorplan Agro & Food 2024-2028 Groen Welbevinden' (Sectoraal Adviescollege Agro & Food 2024, p. 34 en 47)

varianten van de hbo Associate degree Groene Leefomgeving ook aansluiten op de profielen van andere groene hogescholen, maar de commissie ziet geen zwaarwegende reden om te concluderen dat de voorgenomen varianten daar beter zouden passen.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat de voorgenomen varianten van de opleiding Groene Leefomgeving aansluiten op het instellingsprofiel.

4.3 Conclusies commissie

Op grond van het bovenstaande constateert de commissie dat de aanvrager heeft aangetoond dat de aanvraag voldoet aan criterium b (art. 6 lid 1) van de Regeling.

5. Afstemming en zienswijzen

De onderhavige aanvraag is door de aanvrager bij de commissie aangekondigd. De commissie heeft deze aankondiging op 31 maart jongstleden onder kenmerk A24-006 gepubliceerd op haar website.

De aanvrager geeft aan de leden van het Sectoraal Advies College Hoger Agrarisch Onderwijs middels een e-mail op de hoogte te hebben gesteld van het voornemen de hbo Associate degree Groene Leefomgeving tevens in deeltijd- en duale vorm aan te bieden. De hogescholen die groene opleidingen aanbieden (Van Hall Larenstein, Aeres Hogeschool en Inholland) hebben allen positief gereageerd op dit voornemen. De aanvrager heeft de mailwisseling tussen de betrokken partijen als bijlage bij het aanvraagdossier toegevoegd.

Vanaf 3 juni 2024 is op de website van de commissie kennisgegeven van het voornemen van HAS green academy om de hbo Associate degree Groene Leefomgeving ook als deeltijd- en duale opleiding te verzorgen in de gemeente 's-Hertogenbosch. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs en andere belanghebbenden de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Conclusie

Gelet op het voorgaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om *positief* te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage 1: afbakening verwant aanbod (Bron: DUO, peildatum 1 oktober)

Opleiding	Instelling	'19-'20		'20-'21		'21-'22		'22-'23		'23-'24	
		VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT
Ad Tuin- en Landschapsinrichting (80068)	Hogeschool Van Hall Larenstein (30HD), Rheden	22	30	31	28	27	35	20	19	29	31
Ad Land- en Watermanagement (80128)	Hogeschool Van Hall Larenstein (30HD), Rheden	5	20	5	21	12	11	12	10	11	19
Totaal eerstejaarsinstroom		27	50	36	49	39	46	32	29	40	50

Bijlage 2: tabellen arbeidsmarktprognoses (Bron: ROA, AIS)*Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep hoveniers, tuinders en kwekers*

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Indicator	Typering
Hoveniers, tuinders en kwekers	verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	2000	3	0,5		gemiddeld
Hoveniers, tuinders en kwekers	verwachte vervangingsvraag tot 2028	18100	30	4,5		erg hoog
Hoveniers, tuinders en kwekers	verwachte baanopeningen tot 2028	20100	34	5		hoog
Hoveniers, tuinders en kwekers	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028				0,887	enige